KB nationale bibliotheek

Marktconsultatie

Pilot zoekomgeving Open Access (WijsNL)

Colofon	
Opgesteld door:	Koninklijke Bibliotheek
Datum:	Oktober 2026

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE **2**

1 INLEIDING **3**

1.1 INLEIDING 3
1.2 DOEL MARKTCONSULTATIE 3
1.3 OPENBAARHEID MARKTCONSULTATIE 3

2 OVER KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK **4**

2.1 DE KB 4
2.2 OMSCHRIJVING VAN DE HUIDIGE EN GEWENSTE SITUATIE 4
2.3 PLANNING 5
2.4 PROCEDURE 5
2.5 INDIENEN ANTWOORDEN 6

3 VOORWAARDEN EN OVERIGE BEPALINGEN **6**

Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht marktconsultatie vragen en antwoorden WijsNL
Bijlage 2: Presentatie - WijsNL

1 Inleiding

1.1 Inleiding

Voor u ligt het procesdocument met betrekking tot de uitvoering van de marktconsultatie 'Proof of Value WijsNL'. Met WijsNL beoogt de KB een omgeving neer te zetten om vrij toegankelijke (open access) wetenschappelijke informatie beschikbaar te stellen voor een breed publiek. De Proof of Value is bedoeld om de uitkomsten van het gebruikersonderzoek te toetsen in een beperkt domein.

In dit document vindt u informatie over de reden waarom de KB een marktconsultatie is gestart, worden de behoeften geschetst en zijn de vragen uiteengezet waarop de KB graag een antwoord wil ontvangen vanuit de markt. De KB is voornemens om de informatie die verkregen wordt tijdens deze marktconsultatie te gebruiken voor de verdere voorbereiding van een tender voor een eerste Proof of Value. Het gaat in de basis om een schriftelijke (openbare) marktconsultatie. De KB behoudt zich het recht voor om met partijen die een reactie hebben ingediend een verduidelijkend gesprek te plannen.

1.2 Doel marktconsultatie

De hoofddoelstelling van de marktconsultatie is om de inhoud van een tender af te stemmen op de visie en ambitie van de KB binnen de mogelijkheden die er in de markt zijn.

De KB probeert met deze marktconsultatie inzicht te krijgen in de volgende onderwerpen:

- De mogelijke oplossingen die de markt kan bieden gericht op het vraagstuk van de KB (zie paragraaf 2.2), zowel qua inhoud als omvang en doorlooptijd;
- Een verdere invulling van de functionele en technische requirements met betrekking tot de oplossing;
- Algemene aandachtspunten met betrekking tot de tender.

1.3 Openbaarheid marktconsultatie

Deze marktconsultatie is gepubliceerd via TenderNed en maakt geen onderdeel uit van een aanbestedingsprocedure. De marktconsultatie is voor alle partijen geheel vrijblijvend. De resultaten voortvloeiend uit de consultatie zijn openbaar met uitzondering van bedrijfsgevoelige gegevens, deze zullen vertrouwelijk worden behandeld.

De KB stelt een geanonimiseerd verslag op, waarin op hoofdlijnen de bevindingen van de marktconsultatie zijn samengevat. Dit verslag maakt onderdeel uit van de aanbestedingsdocumenten.

2 Over Koninklijke Bibliotheek

2.1 De KB

De Koninklijke Bibliotheek (KB) is de nationale bibliotheek van Nederland. Haar taak is het behouden en beschikbaar stellen van Nederlands cultureel erfgoed in gedrukte en geschreven, en in meerdere mate ook in digitale vorm. Sinds 31 augustus 1993 is de KB een zelfstandig bestuursorgaan, gefinancierd door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen. Per 1 januari 2015 is de Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen (Wsob) in werking getreden waarmee de KB een regierol binnen het netwerk van openbare bibliotheken heeft gekregen en de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van stelseltaken. De KB is met de nieuwe wet ook verantwoordelijk geworden voor de ontwikkeling van de nationale digitale bibliotheek.

De KB verbindt mensen en woorden en draagt zo bij aan een slimmer, vaardiger en creatiever Nederland, nu en in de toekomst. In het KB-beleidsplan voor 2027 – 2030 worden voor de komende jaren de volgende strategische doelen geformuleerd (zie ook Denk mee over het Beleidsplan (2027-2030) van de KB | KB nationale bibliotheek):

1. **De vrije toegang tot informatie.**

2. **Een samenleving waarin iedereen kan lezen, leren en onderzoeken.**

3. **Het waarborgen van digitale en fysieke publieke ruimtes.**

De Proof Of Value van WijsNL is een eerste stap naar de vrije toegang tot informatie. De KB draagt bij aan een duurzame digitale infrastructuur waarin publieke waarden en digitale soevereiniteit centraal staan. Dit betekent investeren in oplossingen die gericht zijn op de lange termijn en passen bij het publieke karakter van de organisatie. Het recht op privacy staat hierbij voorop, zodat mensen zich vrij kunnen informeren en ontwikkelen zonder angst voor toezicht of dataverzameling.

2.2 Omschrijving van de huidige en gewenste situatie

De KB Nationale Bibliotheek wil wetenschappelijke informatie toegankelijk maken voor een breed publiek. Dat sluit aan bij de beweging naar open science, waarin kennis beschikbaar komt voor iedereen die er iets mee wil. Ons uitgangspunt is dat mensen zelf een mening kunnen vormen wanneer ze zelf kunnen lezen, wegen en kiezen.

Uit ons onderzoek rondom het zoeken naar wetenschappelijke informatie leerden we dat er zeven groepen zijn die actief op zoek gaan naar wetenschappelijke informatie. Vier daarvan worden op dit moment slecht bediend. Zij zoeken gevarieerde stukken over een onderwerp, die ze zelf willen doornemen om een vraagstuk te begrijpen. Ze willen geen kant en klaar antwoord, maar de ruimte om een vraagstuk van meerdere kanten te bekijken.

In het huidige informatielandschap is dat lastig. Het aanbod is gefragmenteerd en de herkomst van bronnen is niet altijd duidelijk. Een goed vertrekpunt is moeilijk te vinden en wie eenmaal begonnen is, merkt dat verbreden of verdiepen telkens een nieuwe zoekopdracht vraagt. Het kost moeite om overzicht te houden en een onderwerp stap voor stap te ontsluiten.

Deze groepen hechten er bovendien aan dat ze zelf bepalen wat betrouwbaar is. Ze willen niet horen of iets klopt of wat een ander ervan vindt, dat willen ze zelf vaststellen. Wat daarbij houvast geeft is niet het oordeel van een derde, maar variatie van materiaal en een duidelijke bronvermelding van bekende en herkenbare instanties.

Daarom werken we aan een platform dat wetenschappelijke content van verschillende bekende partijen doorzoekbaar maakt. Je start met een vraag en krijgt een gevarieerde voorselectie van o.a. wetenschappelijke artikelen, video's, populairwetenschappelijke teksten en podcasts. Van daaruit ga je zelf breder of dieper, via de suggesties die je krijgt. Je kiest zelf voor lichter of zwaarder, voor recent of ouder, voor kort of lang. Altijd met bronverwijzing, zodat het oordeel bij jou blijft. Het platform wijst je niet de weg, het geeft je het gereedschap om je eigen weg te gaan. En je kunt je zoektochten bewaren om er later mee verder te gaan of een andere afslag te kunnen nemen.

Op het platform worden de zogenaamde Traditional Research Outputs (TRO: wetenschappelijke artikelen uit wetenschappelijke tijdschriften en wetenschappelijke boeken) dus samengebracht met de Non traditional Research Outputs (NTRO: podcast, blogs, video, rapport, etc), en integraal doorzoekbaar gemaakt. De publicaties komen van de Nederlandse universiteiten, hogescholen, én van kennisinstellingen die onderzoek doen of over onderzoek publiceren, zoals het RIVM of TNO.

De Proof of Value waarvoor deze marktconsultatie wordt uitgezet heeft als doel om voor een beperkt domein en in samenwerking met een beperkt aantal wetenschappelijke instellingen het uitgevoerde gebruikersonderzoek, de aanlevering en verwerking van metadata, en de ontwikkeling van de verschillende componenten te toetsen in de praktijk.
Binnen de gewenste situatie is de KB op zoek naar een oplossing die voor een afgebakende set content (ca 10.000 – 50.000) wetenschappelijke en aan wetenschap gerelateerde documenten, podcasts, rapporten etc) invulling geeft aan de uitkomsten van het gebruikersonderzoek zoals beschreven in **Bijlage 2**. De content zelf zal hierbij altijd worden gepresenteerd bij de bron, alleen de metadata wordt verwerkt in de oplossing.

De nadruk ligt dus op het ontwikkelen van een voorkant waarmee de toegevoegde waarde van een dergelijke omgeving kan worden vastgesteld. Het gaat om een oplossing die in relatief korte tijd wordt neergezet en daarna gedurende 2 jaar op basis van continue gebruikersonderzoeken en -ervaringen wordt doorontwikkeld. Daarna zal de PoV omgeving worden uitgefaseerd; wellicht wordt onder architectuur een definitieve oplossing ontwikkeld.
De intellectuele eigendomsrechten van de ontwikkelde PoV liggen bij de KB.
De vragen die wij graag door u beantwoord zouden zien zijn te vinden in **Bijlage 1**.

2.3 Planning

Activiteit	Planning
Publicatie Marktconsultatie	24 november 2026
Uiterlijk moment voor het stellen van verduidelijkingsvragen betreffende de marktconsultatie	11 december 2026, 10:00 uur
Uiterlijk moment voor het beantwoorden van gestelde vragen door de KB	18 december 2026
Uiterlijk moment indienen beantwoording marktconsultatie	15 januari 2026, 10:00 uur
Mondelinge toelichting (optioneel)	Vanaf week 4 2027

De marktpartijen kunnen aan bovenstaande planning geen rechten ontlenen. De KB behoudt zich het recht voor om de planning te wijzigen of de marktconsultatie te staken.

2.4 Procedure

De procedure is als volgt:

1. Na de publicatie op TenderNed kunnen geïnteresseerde marktpartijen dit document en de vragenlijst downloaden vanaf TenderNed.
2. Marktpartijen die het marktconsultatiedocument hebben gedownload, kunnen tot de in de planning genoemde datum schriftelijk vragen stellen over het marktconsultatiedocument en de procedure via de berichtenmodule op TenderNed.
3. De geanonimiseerde vragen en antwoorden worden op de in de planning opgenomen datum gepubliceerd op TenderNed.
4. Uw reactie op de binnen de marktconsultatie opgenomen vragen dient u in te dienen voor de in de planning opgenomen datum en tijdstip voor indiening via de berichtenmodule op TenderNed.
5. De KB kan naar aanleiding van de beantwoording marktpartijen uitnodigen voor een verdiepend gesprek. Deze gesprekken zullen 1-op-1 zijn.
6. De reacties op en de algehele resultaten van de marktconsultatie worden vastgelegd in een geanonimiseerd marktconsultatieverslag.

2.5 Indienen antwoorden

Geïnteresseerde worden gevraagd de ingevulde marktconsultatie via de berichtenmodule in TenderNed, in Word-format, in te dienen. U dient voor de beantwoording gebruik te maken van **Bijlage 1.**

3 Voorwaarden en overige bepalingen

Ten aanzien van de marktconsultatie en dit marktconsultatiedocument zijn de volgende voorwaarden en bepalingen van belang:

- De KB bevindt zich in de oriënterende fase. Verkregen inzichten uit de marktconsultatie gebruikt de KB (waar relevant) voor het bepalen van de vervolgstappen en het uitzetten van een eventuele tender. Aan de in dit marktconsultatiedocument gegeven uitgangs- en aandachtspunten kunnen dan ook geen rechten worden ontleend.
- Indien informatie als bedrijfsvertrouwelijk moet worden aangemerkt, dan dient dit duidelijk te worden aangegeven door de betreffende marktpartij. De Koninklijke Bibliotheek zal bedrijfsvertrouwelijke informatie niet verstrekken bij de aanbesteding.
- Eventuele kosten voor deelname aan de marktconsultatie zijn voor rekening van de marktpartij(en).

Afsluitend willen wij u alvast hartelijk danken voor uw input, perspectieven en inzet. Uw bijdrage draagt bij aan het verrijken van onze inzichten en daarmee aan het vormgeven ervan.